

Dirigent se zarazil. Orchestr přestal hrát. Diváci zadrželi dech. Ale Paganini s pohledem upřeným do partitury dál bez zaváhání vyluzoval líbezné zvuky. Dirigent a orchestr se s obdivem přidali. Publikum se utišilo.

Náhle zaujal pozornost přítomných další rušivý zvuk. Na Paganiniho houslích praskla další struna. Dirigent strnul. Orchestr utichl. Ne však Paganini. Jako by se nic nestalo, zapomněl na obtíže a dál kouzličil malebné zvuky. Dirigent a orchestr se v úžasu znovu pustili do hraní.

Publikum si neumělo představit, co bude následovat. Celý sál nevěřícně vykřikl – praskla třetí struna na Paganiniho houslích. Dirigent se zastavil. Orchestr umkl. Publikum bylo v napětí. Ale Paganini, jako by byl hudební mág, zahrál pomocí zbývající struny všechny tóny. Žádný nevynechal. Dirigent očarovane mávnul taktovkou. Hudebníci se chopili nástrojů. Publikum přešlo z ticha do euforie, ze strnulosti v jásot. Paganini dosáhl slávy. Jeho jméno nesmazal čas. Není jen geniálním houslistou. Je symbolem člověka, který jde dál navzdory nepříznivým okolnostem, problémům a všemu, co se zdá nemožné.

V důsledku čeho jsem schopn ztratit motivaci?

Najdu v sobě motivaci, pokud jde o...?

Ubírám ostatním motivaci tehdy, když...

José Carlos Bermejo – Příběhy pro uzdravení duše

Další texty v týdnu

Po: Iz 1,10-17; Mt 10,34-11,1

Út: Iz 7,1-9; Mt 11,20-24

St: Iz 10,5-7.13-16; Mt 11,25-27

Čt: Iz 26,7-9.12.16-19; Mt 11,28-30

Pá: Iz 38,1-6.21-22.7-8; Mt 12,1-8

So: Mich 2,1-5; Mt 12,14-21

Všichni známe podobenství, ve kterém Ježíš vypráví o rozséváči, který vyšel na pole rozsévat. Sám Ježíš vysvětluje smysl tohoto podobenství. Zrnem je Boží Slovo zasévané do našich srdcí. Ježíš nám říká, že semena, která padla na cestu nebo mezi kameny či trny nepřinesla plody. Myslím, že si můžeme poctivě položit otázku: Jakou půdou jsme nebo chceme být? Někdy jsme možná jako cesta: nasloucháme Pánu, ale nic to v našem životě nezmění, protože se necháváme ohlupovat mnoha povrchními signály, jimž nasloucháme. Jindy jsme jako kamenitá půda: s nadšením přijmeme Ježíše, ale jsme nestálí a kvůli těžkostem nemáme odvalu jít proti proudu; anebo jsme jako trnitá půda: věci, negativní vášně v nás dusí Pánova slova. Zvykl jsem si ve svém srdci hrát dvojí roli? Vypadat dobře před Bohem a zároveň před ďáblem? Chci přijmout Ježíšovo zrno a současně zalévat trní a plevel, které rostou v mém srdci? Někdo možná řekne: „Ne, Otče, já nejsem dobrou půdou, jsem pohroma, jsem plný kamenů, trní..“ Ano může tomu tak být na povrchu, ale uvolni kousíček, malý kousek dobré půdy a nechej tam padnout zrno a uvidíš, že vyklíčí. Rekněte Ježíši: pohled, Ježíši na kameny, trní, plevel, ale pohled na tento malý kousek půdy, kterou nabízím, aby přijala zrno. Nechme padnout Ježíšovo zrno mlčky.

Nechte jej růst, Bůh se o ně postará.

Papež František na SDM v Rio de Janeiro

Uvedené knihy je možné zakoupit na adrese www.ikarmel.cz

Prameny, odkazy

Daniel J. Harington – Evangelium podle Matouše – Sacra pagina; Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Matouše; Petr Karas – Boží slovo na každý den; Angelo Scarano – www.pastorace.cz; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze ve spolupráci s Karmelitánským nakladatelstvím jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti. Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

biblický program brněnské diecéze 2010 - 2013

www.vezmiacti.cz

15. neděle v mezidobí – cyklus A

13. července 2014

¹Ježíš vyšel z domu a sedl si u moře. ²Tu se u něho shromáždilo velké množství lidu. Proto vstoupil na loď a posadil se. Celý ten zástup stál na břehu. ³A mluvil k nim mnoho v podobenstvích: „Jeden rozséváč vyšel rozsévat. ⁴A jak rozséval, padla některá zrna na okraj cesty; přiletěli ptáci a sezobali je. ⁵Jiná padla na kamenitou půdu, kde neměla mnoho prsti; hned sice vyklíčila, protože neležela v zemi hluboko, ⁶ale když vyšlo slunce, spálilo je, takže uschla, protože nezapustila kořeny. ⁷Jiná zrna zase padla do trní; trní vzešlo a udusilo je. ⁸Jiná však padla na dobrou půdu a přinesla užitek: některá stonásobný, jiná šedesátinásobný, jiná třicetinásobný. ⁹Kdo má uši k slyšení, slyš!“ ¹⁰Učedníci přistoupili k Ježíšovi a zeptali se: „Proč k nim mluvíš v podobenstvích?“ ¹¹On odpověděl: „Vám je dáno znát tajemství nebeského království, ale jim to dáno není. ¹²Kdo má, tomu bude dáno, a bude mít nadbytek. Ale kdo nemá, tomu bude vzato i to, co má. ¹³Proto k nim mluvím v podobenstvích, protože vidí, a přece nevidí, a slyší, a přece neslyší ani nerozumějí. ¹⁴Plní se na nich Izaiášovo proroctví: ‚Budete stále poslouchat, a neporozumíte, ustavičně budete hledět, a nevidíte. ¹⁵Otupělo totiž srdce tohoto lidu. Uši mají nedoslyšavé a oči zavřeli, aby očima neviděli, ušima neslyšeli, srdcem neporozuměli a neobrátili se – a já je neuzdravil.‘ ¹⁶Ale blahoslavené jsou vaše oči, že vidí, a vaše uši, že slyší. ¹⁷Amen, pravím vám: Mnoho proroků a spravedlivých toužilo vidět, co vidíte vy, ale neviděli, a slyšet, co slyšíte vy, ale neslyšeli. ¹⁸Vy tedy poslyšte, jaký je smysl podobenství o rozséváči. ¹⁹Když někdo slyší slovo o (Božím) království a nechápe, přijde ten Zlý a obere ho o to, co bylo v jeho srdci zaseto: to je ten, u kterého bylo zaseto na okraj cesty. ²⁰Na skalnatou půdu bylo zaseto u toho, kdo slovo slyší a hned ho s radostí přijímá, ²¹ale nemá v sobě kořen a je nestálý. Když pak pro to slovo nastane soužení nebo pronásledování, hned odpadne. ²²Do trní bylo zaseto u toho, kdo slovo slyší, ale světské starosti a záliba v bohatství slovo udusí, takže zůstane bez užitku. ²³Do dobré půdy bylo zaseto u toho, kdo slovo slyší a chápe, takže přináší užitek, a vydá jeden stonásobný, druhý šedesátinásobný, jiný třicetinásobný.“

1. čtení:

Iz 55,10-11

2. čtení:

Řím 8,18-23

Evangelium:

Mt 13,1-23

Srovnání:

Mk 4,1-9;

Lk 8,4-8;

Lk 5,1-3;

Mt 11,15; 13,43;

Mk 4,10-12;

Lk 8,9-10;

Mk 4,25; Lk 8,18;

Mk 8,17-18;

Jan 9,39;

Iz 6,9-10;

Jan 12,37-40;

Sk 28,25-27;

Lk 10,23-24;

1 Petr 1,10-12;

Mk 4,13-20;

Lk 8,11-15;

1 Tim 6,9-10

Mt 13,1-23

Úvod k meditaci

Jakou půdou pro Boží slovo je mé srdce? Snažím se Boží slovo poznávat? Usiluji o život podle něho?

Výklad biblického textu

Kontext: Mt 13,1-52 představuje sedm (či osm) podobenství. Matouš převzal část látky z Mk 4,1-34, rozšířil ji a doplnil o svůj pramen a začlenil ji do Ježíšovy třetí hlavní promluvy.

Hlavním tématem v Matoušově líčení Ježíšových podobností je tajemství odmítnutí a přijetí Ježíšova slova o *království*. Matouš takto čelí tomu, co bylo skutečně realitou jak během Ježíšova vlastního veřejného působení, tak Matoušovou zkušeností na sklonku 1. století. Matoušovi tato podobnost pomáhala osvětlit to, co bylo bolestnou realitou pro židovské křesťany: že totiž jen někteří Židé přijali křesťanská tvrzení o Ježíši.

1 Ježíš vyšel z domu a sedl si u moře: Tím, že Ježíš sedí u moře, přijímá tehdy běžný postoj, který zaujímal učitel, jenž je středem pozornosti zástupu.

2 vstoupil na loď a posadil se: Tato malebná scéna je převzata z Mk 4,1. Máme si představit, že lidé měli o Ježíše takový zájem, že jedinou možností, aby ho viděli a slyšeli, bylo mluvit na lodi nedaleko břehu Galilejského moře. Posluchači podobností tvoří zástup. Ježíš mluví v tomto – ale nejen v tomto – podobnosti o tom, jak právě *zástup* reaguje na hlášené Boží slovo.

3 Jeden rozséváč vyšel rozsévat: I když se tradičně toto podobnost nazývá podobností o rozséváči (viz Mt 13,18), skutečným středem pozornosti jsou semena a jejich užitek.

5 Jiná padla na kamenitou půdu: Mnohé části Palestiny mají tenkou vrstvu povrchové půdy, pod níž leží vápenec. Popis toho, co se děje se semenem, jež je zaseto na takovou půdu, poukazuje na znalost půdy a zemědělství.

7 Jiná zrna zase padla do trní: Jedná se pravděpodobně o obecné označení různých druhů ostružiníku, bodláků, kopřiv atd. Takové křoviny se mohly používat k vymezení hranic hospodářova pole a zabraňovat vniknutí zvířat. Tento obraz může představovat hospodáře rozsévajícího na okraji svého pozemku.

8 Jiná však padla na dobrou půdu a přinesla užitek: Je tu předpoklad, že všechna semena jsou dobrá. Problém je v půdě, do níž jsou semena zasetá. Na rozdíl od prvních tří druhů půdy (cesta, kamenitá půda, trní) vydává dobrá půda nadměrnou bohatou úrodu.

některá stonásobný: Takový výnos je velmi neobvyklý a je součástí extravagance tohoto podobnosti. Matouš převrátil Markovo vzestupné pořadí („třicetinasobný a šedesátinasobný a stonásobný“), aby zdůraznil neobvyklou úrodu.

12 Kdo má, tomu bude dáno, a bude mít nadbytek. Ale kdo nemá, tomu bude vzato i to, co má: Ve svém dalším užití (Mt 25,29; Mk 4,25; Lk 8,18) tento výrok varuje před lpěním na duchovních privilegiích. Matouš jej sem vložil, aby zvýšil hodnotu učednických výsad a ztrátu, kterou zakusí ti, kdo jsou vně: ti, jimž Bůh dal poznání, dostanou ještě víc, kdežto ti ostatní dokonce ztratí i to, co mají.

21 ale nemá v sobě kořen a je nestálý: Výraz kořen je použit jako metafora pro vnitřní stabilitu (viz Kol 2,7; Ef 3,17). Mnohé výrazy v tomto úseku – *rozsévat* ve smyslu *kázat* atd. – jsou typické spíše pro epištoly než pro evangelia. Tento jev naznačuje, že výklad tohoto podobnosti odráží zkušenosti rané církve.

K tématu

Touha přinášet plody

Mnozí lidé strádají: přestože na sobě pracují po duchovní či psychické stránce tak usilovně, dokážou zaznamenat jen nepatrné pokroky, a jejich život zůstává nadále neplodný. Nevzklveta. Na tuto zkušenost odpovídá Ježíš podobností o rozséváči, který rozsévá osivo na pole. Část zrna padne na cestu, jiná část na kamenitou půdu, jiná mezi trní. „*Jiná však padla na dobrou půdu a přinesla užitek: některá stonásobný, jiná šedesátinasobný, jiná třicetinasobný*“ (Mt 13,8).

Cesta, která je udusaná nohama poutníků, symbolizuje tvrdost člověka a také jeho povrchnost. Tam, kde člověk žije pouze navenek, setba Božího slova nemá šanci v něm vzejít.

Kamenitá půda symbolizuje člověka, jenž se dá snadno nadchnout, ale nestojí nohama pevně na zemi a chybí mu pevné kořeny. Nadšení vyprchá, jakmile se dostaví první potíže.

Trní zase představuje starosti, které udusí setbu, ale stejně tak mohou být trním i naše životní zranění. Někteří se dají natolik určovat křivdami a zraněními, že se jejich duše nedokáže dotknout žádné slovo útěchy, a setba tak nemůže vzejít.

Ježíš nám vysvětluje, proč v nás z tak mnohého vzhází jen málo. Nastavuje nám zrcadlo, jen abychom v sobě dokázali poznat udusanou a kamenitou půdu nebo trní. Jedním dechem nám ale též vlévá naději. Také v nás zapadla část setby do úrodné prsti. Tam v nás vzejde a přinese užitek, „*některá stonásobný, jiná šedesátinasobný, jiná třicetinasobný*“ (Mt 13,8). Náš život rozkvetne za předpokladu, že dovolíme setbě Božího slova a tichým Božím podnětům, aby zapadly do dobré půdy našeho srdce, do ochotného a otevřeného srdce. Avšak tuto dobrou půdu poznáme na poli své duše teprve tehdy, když poznáme i tvrdou hlínu udupané cesty – to, co je v našem životě zapadlé do vyjetých kolejí a uzavřené do sebe; když se podíváme na kořeny, z nichž žijeme; když přistříhneme trní, které se v nás snaží udusit to, co touží kvést.

Anselm Grün – Uzdravení skrze podobnosti

Evangelium se s námi – našťástí! – nemazlí. Nedávno nás obvinilo, že závidíme, že nedokážeme pochopit zákony Boží lásky a nutíme Boží milosrdenství, aby nám skládalo účty. Nyní nám vytýká, že máme tvrdé srdce a přirovnává nás k půdě na okraji cesty, na skále či v trní, která není schopna Boží slovo náležitě přijmout.

Exegeté by nám teď jistě poskytli podrobný výklad o tom, jak to bylo v Palestině s ornou půdou, že přes pole často vedly vyšlapané cesty a že je tam dodnes mnoho skal. Na své by si přišli určitě i sociologové. Jistě by nám vyložili, kdo je dnes oním zrnem na okraji cesty, na skále a v trní.

Toto podobnosti se však týká především nás samotných. Nutí nás zamyslet se nad nároky, které na nás klade Boží slovo, a nad tím, jak na ně odpovídáme. Jakou zodpovědnost vůči němu máme? Co jsme s ním udělali? Co s ním hodláme dělat?

Náš problém můžeme formulovat takto: Jak to, že nasloucháme správným slovům, ale když vyjdeme z kostela, děláme špatné věci? Jak to, že posloucháme vznešená slova, ale konáme zlé skutky? Jak to, že nenásledujeme velké ideály, které vidíme před sebou, a spokojíme se s životem v zajetých kolejích? Jak to, že nadšeně otvíráme srdce osvobodivému Božím slovu, ale zakrátko jsou z nás opět shrbení otroci, kteří se nechávají ovládat vším možným, a ze všeho nejvíc průměrností?

Všichni lidé to znají. Pátrat po důvodech a příčinách však nikam nevede a nic to neřeší. Musíme se hlouběji zamyslet nad tím, čím se Boží slovo vyznačuje, a pak i nad svým vlastním postojem k němu, s nímž je zcela určitě něco v nepořádku.

Alessandro Pronzato – Provokující evangelia

Někdo tvrdí, že Paganini byl velmi zvláštní člověk. Jiný zase, že měl nadpřirozené nadání. Magické tóny vycházející z jeho houslí zněly jinak. Proto nikdo nechtěl zmeškat příležitost slyšet ho hrát. Jednou večer na něj čekal sál plný obdivovatelů.

Nejprve nastoupil orchestr a sklídl potlesk. Zároveň i dirigent si vysloužil ovace. Ale když se objevil Paganini, sál propukl v šílensství. Paganini si dal housle pod bradu, a co následovalo, je nepopsatelné; jako by noty bílé a černé, krátké a dlouhé, osminy a šestnáctiny měly křídla a vzletly dotekem kouzelných prstů.

Najednou přerušil rajskou hudbu zvláštní zvuk – praskla jedna struna na Paganiniho houslích.